

กรณีศึกษาพื้นที่โครงการหลวงบ้านวัดจันทร์ อ. แม่แจ่ม จ. เชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการวางแผนระบบสื่อความหมาย ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบเหมาะสมกับลักษณะภูมิสังคมของพื้นที่ เพื่อทราบทัศนคติ ความต้องการของชุมชนต่อทรัพยากรธรรมชาติ/วัฒนธรรม และเพื่อประเมินศักยภาพทรัพยากรในพื้นที่ศึกษา ในการกำหนดรูปแบบการสื่อความหมายที่เหมาะสม สามารถกระตุ้นจิตสำนึก สร้างความเข้าใจ ในการใช้ทรัพยากรให้กับนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เพื่อลดการใช้/ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ สาขาสังคมศาสตร์ ซึ่งใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น เช่น แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ ศึกษาสภาพที่เป็นจริงตามธรรมชาติ รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิทางด้านชีวกายภาพ สังคม วัฒนธรรม เอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร และผู้ใช้ประโยชน์พื้นที่ ดำรวจจัดทำแผนที่ฐานของพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาที่จำเป็น ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย เช่น หน่วยงานของ

รัฐในพื้นที่ ประชาชนและหน่วยงานท้องถิ่น ผู้ประกอบการ เพื่อร่วมคิด ร่วมวางแผน ระบบสื่อความหมายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการวิจัยอย่างมีส่วนร่วมทำให้สามารถกำหนดแผนระบบสื่อความหมายทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม โดยเน้นการให้ความรู้ ความเข้าใจเพื่อปลูกจิตสำนึกของผู้ใช้ประโยชน์ในศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนที่จำเป็น เช่น ร้านค้าชุมชน, ร้านอาหารรวม, ที่จอดรถ และระบบป้ายต่างๆในเส้นทางศึกษาธรรมชาติ แนวคิดในการออกแบบเน้นให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ใช้วัสดุท้องถิ่นภายใต้หลักการออกแบบอย่างยั่งยืน ซึ่งคงไว้ซึ่งลักษณะที่สำคัญของวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นและเคารพธรรมชาติ จำกัดจำนวนการใช้ประโยชน์ และขนาดของสิ่งอำนวยความสะดวกตามขีดความสามารถของพื้นที่ และความต้องการการใช้ประโยชน์ คณะผู้วิจัยได้เขียนแบบก่อสร้างพร้อมประมาณการราคา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนท้องถิ่น และสาธารณชนต่อไป

ABSTRACT

213452

A Case study by Ban Wat Chan Royal Project, Mae Champ, Chiang Mai. The purpose of this participatory research is for the interpretation of master planning of natural and cultural resources for ecotourism development as based on a sustainable design concept.

The objectives require educating people and allowing for participation to set up an interpretation planning system appropriate to the geo-social structure of the area, to know community needs and opinions within the resources, and to assess the potential resources of the area for the establishment of an interpretative pattern as well as appreciation, understanding, and protection to the consumptive use of visitors and local people—with the ultimate goal of decreasing environmental impacts.

This applied research of the social sciences uses tools such as questionnaires, observations, and interview data. Primary and secondary data collection of bio-physical, social, cultural, document and reported research is related with resources and users of the area. Site surveying, as well as the participatory process, was implemented to create area mapping, and to set up planning and facilities development by the stake holders or

people who come to participate in the activities such as government officials; the local government and local people supervise the interpretation of the master planning to encourage ecotourism of this area.

The result of the participatory research showed the advantage of an interpretation of natural and cultural resources with the concentration to set appropriate knowledge and understanding for all users at the visitor center and built the necessary facilities such as a local store, canteen, parking lots, and signs for the nature trail. The concept of design focused on the environmental; material concerns are based on sustainable design principles to maintain unique characteristics of the local people's life style and respected nature. The amount of use and facility's size was based on the capability of resources. The research team also prepared the construction blueprints and cost estimates, which are necessary for implementation and higher benefits for local people, and publicity, for the local government office.